

ZgSp/01.08.2017/15.12.2017/12

Doc. Inga Matycyna, kand. ped. nauk

*Brzeski Państwowy Uniwersytet im. A. S. Puszkina w Brześciu (Białoruś)
Katedra Pedagogiki Społecznej i Edukacji Wczesnoszkolnej*

Dr Tatiana S. Aniskevich

*Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku
Wydział Nauk Społecznych Katedra Pedagogiki*

**KONFERENCJA NAUKOWA:
SZKOŁA PODSTAWOWA:
PROBLEMY, PRIORYTETY
I PERSPEKTYWY ROZWOJU,
BRZESKI PAŃSTWOWY UNIWERSYTET
IM. A. S. PUSZKINA
Brześć, 10 listopada 2016**

10 listopada 2016 roku Wydział Psychologii i Pedagogiki Brzeskiego Państwowego Uniwersytetu im. A. S. Puszkina przyjął uczestników VI Regionalnej Naukowo-Praktycznej Konferencji „Szkoła podstawowa: problemy, priorytety i perspektywy rozwoju”, zorganizowanej przez Zakład Pedagogiki Społecznej i Edukacji Podstawowej.

Obrady plenarne zostały rozpoczęte przez Rektora Uniwersytetu prof. A. N. Sender. Referat „Kulturowe środowisko wychowawcze uczelni wyższej jako podstawa przygotowania wykwalifi-

kowanego nauczyciela”, wygłoszony przez P. Rektora został poświęcony problematyce wielokulturowości i konkurencyjności edukacji, zwiększeniu prestiżu zawodu nauczyciela w ówczesnych warunkach społeczno-kulturowych. Według referenta, jednym z głównych zadań kadry dydaktycznej uniwersytetu jest zapewnienie wysokiej jakości praktycznego szkolenia studentów, przyszłych nauczycieli. Do rozwiązywania tych problemów przyczyni się powstanie na uniwersytecie kulturowego środowiska edukacyjnego.

Plenarne spotkanie zostało kontynuowane przez Dziekana Wydziału Biologicznego, kandydata nauk pedagogicznych, docenta T. V. Niciszinoj. W swoim wystąpieniu „Profilaktyka zachowań dewiacyjnych wśród młodzieży” referent zauważyła, że profilaktyka opiera się na specyficznym przewidywaniu popełnienia negatywnych działań dzieci, zachowań antyspołecznych, a także na zapewnieniu wsparcia edukacyjnego i pedagogicznego w trudnych sytuacjach. Jednak nadopiekuńczość i odgradzenie uczniów przed negatywnym wpływem ze strony środowiska może doprowadzić do wychowania dziecka, które nie poradzi sobie w reagowaniu na wyzwania przyszłego życia. Profilaktyka powinna zmierzać do indywidualizacji środków wychowawczych, zgodnie z potrzebami i charakterystykami nastolatków, ich sytuacji życiowej i edukacyjnej.

Kierownik Naukowo-Metodycznego Centrum „Szkoła-Rodzina”, kandydat nauk pedagogicznych profesor M. P. Osipowa w swoim raporcie „Teoretyczne i metodyczne podstawy tworzenia pedagogicznego modelu współpracy z rodziną na poziomie społeczności klasy szkolnej” podkreśliła wyniki swoich wieloletnich badań, potwierdzające, że dobrze zaprojektowany model (jako program) współdziałania nauczyciela z rodziną promuje: integrację rodziców w zajęcia szkolne; utworzenie kontrolowanego, skutecznego systemu edukacji szkolno-rodzinnej; dostarczenie nauczycielom, rodzicom i uczniom psychicznego zdrowia i komfortowego istnienia w otoczeniu stworzonym przez środowisko kulturowo-edukacyjne szkoły i rodziny.

Dyrektor Brzeskiego Regionalnego Centrum Edukacji Rozwojowo-Korekcyjnej i Rehabilitacji” T. W. Żuk w swoim przemówieniu „Kształtowanie tolerancyjnej postawy wobec dzieci ze spe-

cyjnymi potrzebami w ramach Centrum Edukacji Rozwojowo-Korekcyjnej i Rehabilitacji” skupiła się na realizacji praw dzieci ze specjalnymi potrzebami (dalej – SP) w celu otrzymywania przez nie wykształcenia odpowiadającego szansom edukacyjnym w środowisku w miejscu zamieszkania, adekwatnym do jego zdrowia. Przedstawione wyniki jej badań potwierdziły dość komfortowy pobyt uczniów SP w klasach kształcenia zintegrowanego. Badania nie ujawniły negatywnych cech wspólnego pobytu uczniów ze specjalnymi potrzebami z innymi dziećmi. Referent podała niektóre statystyki: w roku akademickim 2009/2010, 30% uczniów i przedszkolaków ze specjalnymi potrzebami w Obwodzie Brzeskim zostało objętych kształceniem integracyjnym, natomiast w roku akademickim 2015/2016, zasięg zintegrowanego kształcenia i szkolenia wyniósł 72,7% ogólnej liczby dzieci należących do tej kategorii. Zgodnie z tym, jak wynika z analizy porównawczej, rośnie każdego roku liczba placówek oświatowych, które są w pełni gotowe do przyjęcia dziecka ze specjalnymi potrzebami.

Kolejne wystąpienie T. A. Kowalczyk, kierownika Katedry Pedagogiki Brzeskiego Państwowego Uniwersytetu im. A. S. Puszkina, kandydata nauk pedagogicznych, miało temat „Środki poznawcze jako obiekty do opanowania przez młodszych uczniów w procesie uczenia się”. W zakresie podejścia aktywnościowego główne rodzaje działań edukacyjnych, umiejętności poznawcze są przedmiotem szczególnego opanowania z jednej strony, z drugiej zaś one są środkiem realizacji określonych zadań edukacyjnych. Na przykład, logiczne sposoby myślenia (porównanie, klasyfikacja, itp.) najpierw powinny być opanowane przez uczniów jako specjalne przedmioty do przyswajania. W przyszłości, logiczne sposoby myślenia występują jako narzędzia poznawcze niezbędne do przyswajania wszystkich przedmiotów akademickich, jak również wszelkich umiejętności. Wystąpieniu towarzyszyła multimedialna prezentacja, która zawierała nie tylko główne tezy referatu. Twórcze zadania, wykazujące szereg technik logicznego myślenia, pozwoliły włączyć do dyskusji wszystkich uczestników.

Pracę konferencji kontynuowano w sesjach, gdzie zostały omówione aktualne zagadnienia edukacji w szkołach podstawowych, aspekty przygotowania kadry dydaktycznej, problemy psy-

chologiczne rozwoju uczniów szkoły podstawowej oraz problemy pedagogicznego współdziałania szkoły z rodziną, aspekty metodologiczne nauczania uczniów klas młodszych i in.

Zainteresowanie i dyskusję wzbudziły referaty I. A. Melniczuk „Współpraca nauczyciela klasy i rodziców w procesie edukacji ekonomicznej młodszych uczniów”, T. S. Aniskevich „Tolerancja pedagogiczna jako profesjonalnie znacząca cecha pedagoga”, A. M. Tkaczuk „Współpraca uczelni z pracodawcami jako warunek poprawy jakości kształcenia”, N. G. Chubinashvili „Terapia sztuką jako środek profilaktyki zachowań dewiacyjnych nieletnich”, I. G. Matytsinej „Tworzenie profesjonalnego wizerunku przyszłego nauczyciela w warunkach edukacji uniwersyteckiej” i in.

W swoim wystąpieniu docent T. S. Aniskevich podnosi problem powstawania tolerancji osoby jako jednej z kluczowych kompetencji. W XX wieku wychowanie tolerancyjne osoby stało się celem wielu humanistycznych koncepcji. Tolerancja ma zasadnicze znaczenie w aktywności zawodowej nauczyciela, ponieważ tylko tolerancyjny pedagog może wpływać na ukształtowanie wychowanka cierpliwego i życzliwego wobec innych. Tolerancja pedagogiczna występuje jako zintegrowana charakterystyka, posiadająca cechy wszystkich typów i poziomów tolerancji określonych celami, zadaniami i problemami działalności pedagogicznej.

Kierownik Katedry Pedagogiki Społecznej i Edukacji Podstawowej I. G. Matycyna zasygnalizowała, że w dzisiejszej sytuacji społeczno-kulturowej istnieje priorytet „tworzenia twórcy”, który stawia wysokie wymagania co do poziomu edukacji, intelektualnego i twórczego potencjału humanistycznego nauczyciela. Potrzeba działalności zawodowej, emocjonalnego wpływu na uczniów i studentów wymaga połączenia aktorstwa i kreatywności pedagogicznej. Według referenta jednym z kierunków realizacji podejścia zorientowanego na rozwój nauczyciela, staje się nauczanie pedagogiki teatralnej. Dlatego wskazane jest włączenie w proces edukacyjny dyscyplin akademickich, takich jak „Dykcja”, „Trening zachowania niewerbalnego”, „Oratorium”, „Kierowanie lekcją” itp.

Możliwość publicznego zaprezentowania swoich badań naukowych na konferencji dotyczyła też początkujących naukow-

ców – studentów i magistrantów. Ich wystąpienia skupiały się na problemach rozwoju zdolności twórczych, kompetencji środowiskowych i społecznych dzieci w wieku szkolnym, kształtowania postawy obywatelskiej młodzieży, zastosowania technologii „zarządzania czasem” jako środka skutecznej samoorganizacji przyszłego nauczyciela, etc.

Program VI Regionalnej Naukowo-Praktycznej Konferencji zawierał wystąpienia ponad 70 osób, w tym przedstawicieli instytucji edukacyjnych Brześcia i regionu brzeskiego, naukowców z Uniwersytetu w Mińsku, Białymstoku (Polska), studentów, magistrantów Brzeskiego Państwowego Uniwersytetu im. A. S. Puszkina. Wiele idei wyrażanych przez uczestników konferencji zostało opublikowanych w materiałach pokonferencyjnych, co sprzyja ich zastosowaniu w praktyce procesu edukacyjnego.